

ULEFOSS ROTARY KLUBB

REFERAT FRA KLUBBMØTE

Dato	År	Referent
12. april	2018	Øystein Haugen

Hele 21 medlemmer kom på dagens møte, som sto i ODONTOLOGIENS tegn, og der vår egen Kolbjørn fortalte om utviklingen innen tannhelse og tannpleie.

President Ola ledet møtet, og innledet med litt om dagen 12. april. Julie og Julius har navnedag.

Ting som har skjedd:

1992: Fornøyelsesparken [Euro-Disney](#) ble åpnet i Paris

1989: [Salman Rushdies](#) «[Sataniske vers](#)» kom ut på norsk

1981: Romfergen «[Columbia](#)» ble skutt opp for første gang

1964: Det første «[Ridderrennet](#)» ble arrangert

1961: [Jurij Gagarin](#) var første menneske i rommet

1936: Forfatteren [Øystein Lønn](#) ble født

1911: Den franske piloten [Pierre Prier](#) fløy non-stop fra London til Paris

1905: Forfatteren [Inger Hagerup](#) ble født

1861: [Den amerikanske borgerkrigen](#) brøt ut

1850: Ibsens første bok «[Catilina](#)» kom ut

1577: [Kong Christian IV](#) – «Christian Kvart» – ble født

Dagens sitat:

- «*Den ærlige pessimisten har alltid ført menneskeheten lenger fram enn solstrålefortelleren*»
(Inger Hagerup)

Tre-minutt v/ **Carl Diderik**

Carl Diderik fortalte fra familiesamlinger med sine besteforeldre Harald Severin Diderik Cappelen og Ingeborg Cappelen.

Det var slett ikke vanlig å være dus, selv ikke innen familien før de var godt kjent med hverandre, og konversasjonen gikk mye med «DE». Dagens yngre garde skjønnte ikke helt dette med DE-formen. Også på kontoret ble det konsekvent brukt DE-form i de dager. Seder og skikker utvikler seg!

«**TENNER – EN PEST OG EN PLAGGE ...**»

Det var overskriften på Kolbjørns foredrag, der åpningsbildet var gebisset til [George Washington](#) (den første presidenten i U.S.A.)

Noen stikkord fra Kolbjørns beretning:

- Det er funnet leirtavler fra 3 700 f. Kr som omhandler tannbehandling
- Tannproblemer ble knyttet til forstyrrelser i blodet (200 f. Kr)
- Metallfyllinger og tannpulver beskrives i 476 e. Kr
- Munkene var viktige når det gjaldt tannhelse og medisin i [middelalderen](#)
- I England ble det en periode anbefalt årelating, -som for mange andre sykdommer og plager

En strengere Kolbjørn enn hva vi er vant med ...

- Tannproteser av elfenben, mennesketenner og bly er funnet
- Franskmannen [Pierre Fauchard](#) (1678–1761) regnes som tannlegekunstens far
- Man lurte mye på hva som var årsaken til tannpine, og mange mennesker døde av tannsykdommer, som forårsaket 10–40 % dødelighet før antibiotikaenes tid
- [Bedøvelse](#) var det dårlig med i tidlige tider. Man brukte etter hvert urtepreparater, opium, cannabis og etter hvert lystgass
- Noen sentrale årstall i utviklingen:
 - × 1794: Offentlig forordning legaliserer tannbehandlere
 - × 1800–1850: Mange utenlandske tannleger praktiserer i Norge
 - × Fra 1852 kreves det eksamen for å få lov til å praktisere
 - × 1883: «[Statens Poliklinikk for Tannsykdomme](#)» blir etablert
 - × 1884. [Den norske tannlegeforening](#) (DNT) ble stiftet
 - × 1909: Statens tannlegeinstitutt etablert
 - × 1959: Opprettelse av [Odontologisk fakultet](#) / Tannlegehøyskolen i Geitmyrsveien i Oslo
 - × Fra 1996: 1. avdeling i studiet lagt til Gaustad

Apoteket på Ulefoss ble opprettet i 1888, som det første utenfor byene i Telemark. Noen tannleger opp igjennom tiden: Offenbergh, Juell, Thomassen, Krogsrud, Fr. V. Valle, Sandvik, A. Valle, Hobæk.

Tannlegestudiet tar fem år, og kan gjennomføres i Oslo, Bergen og Tromsø. Mange studerer i utlandet, og det er mange spesialretninger å velge. Kvinneandelen blant nye tannleger øker sterkt.

I dag er 59 % av 12-åringene uten [karies](#). Det er imidlertid mye [syreskader](#) på grunn av brus og energidrikker med lav [pH](#) («skrukorkens forbannelse») Vanen med [snus](#) er uheldig for tenner og tannkjøtt, og øker også faren for kreft.

Vi har faktisk så mye som 700–800 typer [mikroorganismer](#) i munnen.

Fra ca. 1850 til 2005 var [amalgam](#) vanlig materiale i tannfyllinger. Dette stoffet inneholder blant annet [kvikksølv](#), og har vært omdiskutert, på grunn av mistanke om helsefare. Det er nå forbudt brukt i tannfyllinger.

Fra 1980 kom [komposittmaterialer](#) og [nanoteknologi](#).

Fra 2009 brukes [Zirkoniumoksid](#) (ZNO) til tannreparasjoner, spesielt i kroner.

Kolbjørn viste oss filmer og framtidens måte å lage nye kroner på. Utstyret er foreløpig veldig dyrt. Utviklingen går fort, og 10 år gammelt utstyr blir fort utrangert. Vi fikk også se film om rotfylling og om innsetting av implantat. Den virket noe skremmende på mange i salen.

Kolbjørn takkes for interessant foredrag. Han vil få overrakt en bok om «Tannfeen», men den hadde dessverre ikke ankommet i tide.

En kunnskapsrik fagmann!

Ellers:

- Einar minner om **sommerutveksling** («sommerleir») med ungdommer 30. juni til 6.juli, og etterlyser kandidater fra oss. Gi beskjed til Einar. Rotary bekoster reise, opphold og aktiviteter, men ungdommene må ha med egne lommepenger. Vår vennskapsklubb Rotenburg er vertskap i år.
- Og så minner vi om dugnad på Hovedgaarden 3. mai. **KORREKSJON: Dugnaden flyttes til mandag 7. mai klokka 18, på grunn av kollisjon med bursdagsfeiring og farvel-selskap for vår utvekslingsstudent Sara Sofie. Torsdag 10. mai er Kristi himmelfartsdag, så da kan vi ikke ha noen dugnad.**

I trekningen vant Hermann vin og Einar tok nappet